

vergadering **C112**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en
Dierenwelzijn

van 12 januari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de impact van de oprichting van een Vlaams mensenrechteninstituut op Nederlandstalige Brusselaars – 1138 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de nieuwe voorrangsregels in het onderwijs en de effecten voor Brussel – 1153 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de deelname van de minister aan de vergaderingen van het college van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – 1170 (2021-2022)	18
VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het jaarverslag 2020-2021 van het Steunpunt Taalwetwijzer – 1171 (2021-2022)	21
VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over cijfers inzake dierproeven en het testen van cosmetische producten op dieren – 1167 (2021-2022)	26

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de impact van de oprichting van een Vlaams mensenrechteninstituut op Nederlandstalige Brusselaars – 1138 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Eerst en vooral wens ik iedereen een fijn en gelukkig 2022. Een goede gezondheid, natuurlijk, maar ook veel plezier. Lachen maakt ook gezond. Ik hoop dus dat jullie dit jaar iets meer kunnen lachen dan in 2021.

Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Eerst en vooral ook voor jullie mijn allerbeste wensen, waarde collega's en minister, dat het een pracht van een jaar mag worden en dat we elkaar hopelijk opnieuw fysiek kunnen zien. Dat discussieert aangenamer. Maar voorlopig moeten we het digitaal doen.

Collega's, op de ministerraad van vrijdag 17 december 2021 werd het voorontwerp van decreet tot oprichting van een Vlaams Mensenrechteninstituut principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Zoals in het regeerakkoord staat, wordt de samenwerking tussen Unia en Vlaanderen stopgezet in maart 2023 en komt er een nieuw Vlaams Mensenrechteninstituut. Het zal voornamelijk adviezen en aanbevelingen geven omtrent mensenrechtenschendingen en discriminaties die vallen binnen de Vlaamse bevoegdheden. Dit instituut zal niet langer het mandaat hebben om zelf naar de rechter te trekken of om mensen te begeleiden die met hun klachten rond discriminatie naar de rechtbank te trekken. Dat vinden wij natuurlijk een jammere zaak. Wij vinden sowieso in het algemeen dat de oprichting van dat Mensenrechteninstituut en de terugtrekking uit Unia een vergissing is. Dat nieuwe Vlaams Mensenrechteninstituut zal vooral een dure extra instelling worden, die de bescherming van de mensenrechten in Vlaanderen niet ten goede zal komen. Maar dat is een andere discussie.

Ik wil het vandaag vooral hebben over de positie van de Nederlandstalige Brusselaars en bij uitbreiding alle Brusselaars. Wat mij vanuit dat perspectief zeer veel zorgen baart, is dat de oprichting van het Mensenrechteninstituut het hele mensenrechtenlandschap in ons land nog complexer zal maken. Ik vrees dat vooral de Nederlandstalige Brusselaars daar de prijs voor zullen betalen omdat ze in de toekomst voor klachten rond discriminatie als het gaat over gewest- of gemeenschapsbevoegdheden bij een andere instantie zullen moeten aankloppen.

Ik gaf gisteren ook al het voorbeeld aan minister Somers: stel je voor dat je een Franstalige ouder bent wiens kind naar een Brusselse Nederlandstalige school gaat en daar op de een of andere manier wordt gediscrimineerd, dan moet je bij dat Vlaams Mensenrechteninstituut gaan. Dat is op zich al niet evident. Kun je daar dan in het Frans worden geholpen? Of stel dat je een Franstalige Brusselaar in een rolstoel bent en je wordt bijvoorbeeld geweigerd op een bus van De Lijn die rondrijdt in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, waar moet je dan terecht? Probeer er als burger op zo'n manier nog maar aan uit te geraken. Het wordt gewoon veel complexer en ik vrees dat kwetsbare burgers nooit meer de weg zullen vinden naar de juiste instanties om hun klachten in te dienen. Zo hebben we er natuurlijk in Brussel helaas redelijk veel. Volgens mij wordt de situatie op deze manier onnodig complex gemaakt voor Brusselaars. Er worden nog maar eens extra drempels opgeworpen om een klacht in te dienen rond discriminatie.

Ik heb minister Somers daar al meerdere malen op gewezen. Hij stelde tijdens de begrotingsbesprekingen dat hij extra oog zal hebben voor de implicaties in Brussel. Maar in het voorontwerp van decreet zie ik geen specifieke oplossingen voor de Nederlandstalige en bij uitbreiding alle Brusselaars. Daarom wend ik mij ook tot u,

minister Dalle, als minister van Brussel en als ambassadeur van alle Brusselaars van de Vlaamse Regering.

Bent u ervan op de hoogte dat een dergelijk Vlaams Mensenrechteninstituut ervoor zorgt dat Nederlandstalige Brusselaars in een complexe situatie worden gezet bij het indienen van klachten tegen mensenrechtenschendingen of discriminatie?

Hebt u in de aanloop naar de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet overleg gehad met minister Somers om dit probleem aan te kaarten?

Zult u – en dat is wat ik vooral wil verkrijgen –, nu het ontwerp van decreet al op tafel ligt, waar de verdere uitwerking nog moet gebeuren, nog aandringen bij minister Somers om tot een werkbare oplossing te komen voor de Nederlandstalige Brusselaars? Ik kan maar herhalen dat wij de oprichting van dat instituut een vergissing vinden. Het kalf is nu verdronken. Wat mij vandaag interesseert is dat er een concrete oplossing uit de bus komt die garandeert dat ook Nederlandstalige en andere Brusselaars op een duidelijke plaats kunnen terechtkomen voor al hun klachten, zodat we het voor hen niet onnodig moeilijk maken om een klacht in te dienen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik wens iedereen een gezond en verbonden, zeker een meer verbonden 2022. Ik kijk ook uit naar de gesprekken en discussies in deze commissie Brussel. Ook dit jaar wordt een bepalend jaar voor Vlaanderen en natuurlijk ook voor onze hoofdstad Brussel.

Het Vlaams Mensenrechteninstituut is een belangrijk nieuw initiatief van deze regering en van collega Somers. We hebben daar al heel wat discussies over gehad, ook in de plenaire vergadering bij de begrotingsbespreking. Collega Somers heeft toen nadere toelichting gegeven over de opportuniteit van deze beslissing.

Ik was persoonlijk ook betrokken – niet dat het zo relevant is, maar ik geef het toch even mee – in de werkgroep die hier bij de regeringsvorming over heeft beraadslaagd. Daar is toen grondig over gesproken. Je kunt inderdaad een zinvol debat hebben over de opportuniteit van zo'n beslissing. Moet je als Vlaanderen in het kader van een interfederaal instituut als Unia functioneren, of doe je het zelf? Ik zie hier persoonlijk een grote opportuniteit om vanuit Vlaanderen een zeer ambitieuze houding in te nemen rond mensenrechten, en om datgene te doen waar we op federaal of interfederaal vlak niet in geslaagd zijn, namelijk om een ambitieus mensenrechteninstituut te hebben dat ook internationaal naar het verwerven van een A-status kan streven. Dat zou een zeer mooie realisatie kunnen zijn vanuit Vlaanderen, om op die manier bij te dragen aan een sterkere verdediging van de mensenrechten, zowel in Vlaanderen als in onze hoofdstad Brussel. Dat is de opportuniteitskwestie. Het is evident dat dit verder kan worden besproken met collega Somers bij de bespreking van het ontwerp van decreet.

Nu wat de specifieke situatie van Brussel betreft, de Brusselse Vlaming en de Vlaamse Brusselaars, de Nederlandstalige Brusselaars en tout court alle Brusselaars: de eventuele complexiteit die daaruit voortvloeit is natuurlijk niet het gevolg van de modaliteiten van het ontwerp van decreet dat voorligt. Dat is het gevolg van de principiële beslissing om zelf met een mensenrechteninstituut te komen. Ik kan bevestigen dat er in het kader van de opmaak van de teksten van het ontwerp van decreet en de agendering van de documenten op de ministerraad van de Vlaamse Regering en trouwens ook in de schoot van de Vlaamse Regering zelf uiteraard voldoende afstemming is geweest met mijn kabinet en met mezelf.

Wat betreft de complexiteit voor de Vlaamse Brusselaar ben ik het niet helemaal eens met de analyse van collega Goeman. Het is uiteraard zo dat de oprichting van

een eigen Vlaams Mensenrechteninstituut rekening moet houden met de bevoegdheidsverdelende regels. Het is niet de beslissing van collega Somers dat het Vlaams Mensenrechteninstituut zijn bevoegdheden uitsluitend uitoefent in aangelegenheden die een aanknopingspunt hebben met de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Dat is een loutere toepassing van de bestaande bevoegdheidsverdelende regels.

Dat heeft inderdaad tot gevolg dat, wanneer een Brusselaar een klacht wil indienen over discriminatie binnen de gemeenschapsbevoegdheden, hij of zij terecht moet kunnen bij het op te richten Vlaams Mensenrechteninstituut wanneer het gaat over Vlaamse instellingen of voorzieningen. Wanneer hij of zij een klacht wil indienen omtrent discriminatie binnen gewestelijke of federale bevoegdheden, moet die persoon zich wenden tot andere instellingen, denk aan Unia of het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, dat recent ook in de actualiteit kwam.

Ook voor de Vlaming buiten Brussel zal het trouwens ook zo zijn dat hij of zij bij een andere instantie terecht moet kunnen, in functie van de bevoegdheid waarbinnen de discriminatie zich afspeelt. Voor klachten omtrent de discriminatie binnen gewest- en gemeenschapsaangelegenheden zal het Mensenrechteninstituut bevoegd zijn voor discriminatieklachten op het vlak van federale bevoegdheden. Dan zal, naar gelang van het geval, Unia bevoegd zijn, of het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen. Die afweging zal niet noodzakelijk minder complex zijn dan de afweging die de Vlaamse Brusselaar dient te maken. Er is op dat vlak een specificiteit van Brussel, maar ze is uniek op het vlak van complexiteit of onduidelijkheid.

Ik wil wel onderstrepen, en ik denk dat hij dat ook heeft gezegd, dat het de absolute ambitie is van het decreet van collega Somers om zoveel mogelijk komaf te maken met complexiteiten en om het landschap vooral ook te vereenvoudigen op het vlak van mensenrechten.

Het voorontwerp van decreet, het ontwerp van decreet dat binnenkort wordt besproken, reikt daarvoor ook de noodzakelijke oplossingen aan. Ik geef maar één illustratie, minister Somers moet dat met diegenen onder jullie die dat volgen in detail bespreken. Het ontwerp dat momenteel voorligt verplicht het Vlaams Mensenrechteninstituut om, als dat mogelijk is, de klager door te verwijzen naar de instelling, de organisatie of de vereniging die hem of haar mogelijk wel verder kan bijstaan als het Mensenrechteninstituut zelf niet bevoegd is. Indien het bijvoorbeeld gaat om een discriminatie die geen aanknopingspunt heeft met de materiële of territoriale Vlaamse bevoegdheidsfeer, zal het Mensenrechteninstituut, als dat mogelijk is, de klager moeten doorverwijzen naar een van de organen ter bevordering van gelijke behandeling op een ander bevoegdheidsniveau.

Op langere termijn is het de ambitie van de Vlaamse Regering om nog verder te gaan en streven we ernaar om naar één aanspreek- en referentiepunt te evolueren en de doorverwijzing zo vlot mogelijk te laten verlopen via de oprichting van een soort van eenheidsloket.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, dank u voor uw antwoorden. Ik wil gerust, zoals ik gisteren nog aan minister Somers heb gezegd, de discussie voeren over hoe we het mensenrechtenlandschap in ons land kunnen vereenvoudigen. De realiteit is dat het vandaag al niet evident is. Met de oprichting van nog eens een apart Vlaams Mensenrechteninstituut naast Unia zijn we het alleen maar nog complexer aan het maken. Ik vrees gewoon dat mensen daardoor nog meer de weg zullen kwijtraken bij hun poging om een klacht in te dienen wanneer ze worden gediscrimineerd. Dat was trouwens net de meerwaarde van Unia: dat was een

interfederaal centrum. Mensen konden er terecht met een klacht over discriminatie. Dan werd binnen het centrum bekeken onder welke wetgeving dat viel en op welke manier zij geholpen konden worden. Dat wordt er nu uit gehaald.

Ik begrijp natuurlijk dat het mandaat van dat Vlaams Mensenrechteninstituut juridisch gelijkloopt met de toepassing van de bevoegdheidsverdelingen en dat het dus bevoegd zal zijn voor klachten rond discriminatie onder de gemeenschapsbevoegdheden. U zei dat het gaat over klachten rond discriminatie binnen Vlaamse instellingen in Brussel – binnen Onderwijs, Cultuur, Welzijn –, maar ik ben niet gerustgesteld door uw antwoord. Dat doorverwijzen lijkt mij nogal logisch. Maar daar is extra personeel voor nodig, en extra onderzoek naar wie er dan moet worden doorverwezen. Ik vind dat geen efficiënte manier van beleid voeren.

Ten tweede, minister Somers heeft het ook al gehad over dat eenheidsloket. Maar ook hij geeft totaal geen duidelijkheid over wat dat dan precies zal impliceren. Gaat dat bijvoorbeeld over een fysieke locatie in Brussel waar mensen terecht kunnen met hun klachten over discriminatie als het gaat over klachten die gaan over de gemeenschapsbevoegdheden in Brussel? Ik denk dat het belangrijk is dat mensen ook letterlijk de stap kunnen zetten naar zo'n instantie, naar zo'n eenheidsloket.

Daarnet kaartte ik ook al de vraag aan die ook voor Brussel relevant is: kan dat dan ook in het Frans bij een Vlaams Mensenrechteninstituut? Een Frans- of anderstalige ouder met een kind in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel of die in een of andere Nederlandstalige welzijnsinstelling in Brussel wordt gediscrimineerd, heeft ook het recht dat zijn klacht, ook al valt zij onder een gemeenschapsbevoegdheid in Brussel, wordt behandeld. Het lijkt mij niet meer dan logisch dat men daarbij kan worden gehoord in zijn eigen taal.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Voorzitter, ook mijn beste wensen aan de collega's.

Mevrouw Goeman, samen met collega Sminate hebt u gisteren het algemene debat over het Vlaams Mensenrechteninstituut uitgebreid gevoerd met de bevoegde vakminister Somers. Sta mij toe deze vraag toch wel mosterd na de maaltijd te vinden, zeker omdat er gisteren ook al op uw bezorgdheid is ingegaan, net zoals dat eerder al het geval was, zoals tijdens de begrotingsbesprekingen.

Het opzet van het Vlaams Mensenrechteninstituut is glashelder. Het betreft alle bevoegdheden waarvoor Vlaanderen bevoegd is. We moeten, zoals minister Somers het gisteren terecht stelde, toch niet onderhandelen over onze bevoegdheden? Maar aangezien de Vlaamse Gemeenschap in Brussel onlosmakelijk deel van Vlaanderen uitmaakt, valt het er vanzelfsprekend onder. U hoeft zich daar geen zorgen over te maken. U bent misschien een andere mening toegedaan, maar dat is tot nader order wel het geval.

Ik ben het met u eens dat een goede afstemming met andere overheden noodzakelijk is. Maar dat is duidelijk de ambitie van minister Somers. Hij heeft dat gisteren gezegd. Als ik het goed begrepen heb, is er al een eerste overleg geweest. Dat staat ook duidelijk in de teksten. Het is zeker niet de bedoeling dat er gaten zouden vallen voor potentieel gediscrimineerde personen.

U stelt dat het de zaken onnodig complex zou maken in Brussel. Maar, mevrouw Goeman, Brussel is vandaag al nodeloos complex door de verschillende bestuurslagen die er zijn. U en uw partij laten het telkens opnieuw na om daar iets aan te doen. U weet net zo goed als ik dat het de bedoeling is om de sectorale gelijkheidsorganen in te kantelen in het Vlaams Mensenrechteninstituut. Dat argument snijdt dus ook inhoudelijk geen hout.

Het moet mij ook van het hart dat ik het opmerkelijk vind dat u normaal gesproken geen gelegenheid laat voorbijgaan om de Vlaamse Gemeenschap in Brussel te bekritisieren en dat u nu ineens hartstochtelijk komt pleiten voor sociale voorzieningen bij een Vlaamse instelling. Uw gehechtheid aan de Vlaamse Gemeenschap in Brussel neem ik dus met enkele korrels zout, zeker als u moedwillig spreekt over Nederlandstalige Brusselaars en de rol van de minister ziet als ambassadeur van Brussel in Vlaanderen en niet als ambassadeur van Vlaanderen in Brussel, wat nochtans de taak van de minister is.

Ik heb het dus erg moeilijk om uw bedenkingen serieus te nemen.

Tot slot, ik heb u niet vaak gehoord over de discriminatie op het vlak van taal. U blijft daar stil over. Dat vind ik zeer hypocriet, als ik het zo mag zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, ik heb in deze kwestie inderdaad ook veel vragen. Een van de eerste vragen die ik deze legislatuur heb gesteld toen ik parlamentslid werd, ging over het probleem dat de uitstap uit Unia zou stellen in Brussel, voor Nederlandstalige Brusselaars, en überhaupt in Brussel. En wat mij heel erg verontrust is dat heel veel van de vragen die toen werden gesteld, eigenlijk nog steeds niet zijn opgelost. En we zijn nu al twee jaar later.

Het is heel onduidelijk hoe de Brusselaar de hiaten en de overlap zal moeten vermijden bij een klacht, als deze plannen worden doorgevoerd. En dat geldt per extensie ook voor iedereen uit het Brussels grondgebied, ook Duitstaligen en ook Franstaligen, die gediscrimineerd worden op het Brussels grondgebied. Wat met een Franstalige die op een bus van De Lijn wordt gediscrimineerd door een Nederlandstalige chauffeur? Wat met een Duitstalige of een expat die in een Nederlandstalige institutie wordt gediscrimineerd? Er zijn nog steeds geen coherente, goede antwoorden.

Ten tweede is er inderdaad het punt dat er meer complexiteit zal zijn. Je kunt eigenlijk geen enkel scenario bedenken waarbij dat niet het geval zou zijn. En ik moet eerlijk zeggen: ik vind de verdediging van de collega – Brussel is al complex, dus we gaan het nog wat complexer maken – ook een heel vreemd tegenargument.

Minister Somers heeft daar gezegd dat er een eenheidsloket zal worden voorzien. Dat vind ik al iets logischer als antwoord, maar ook daarbij zijn er problemen. Want dat eenheidsloket zal sowieso zorgen voor doorverwijzing. En we weten heel goed dat, vanaf het moment dat er doorwijzing is bij mensenrechten, er altijd mensen worden verloren. En dat is problematisch, want dan worden die mensenrechten ook effectief minder goed verdedigd.

Er is ten derde ook de vraag naar de gevolgen voor de gemeente. Gemeenten hebben op dit moment al niet altijd evenveel expertise in huis, en dat is heel normaal. Die expertise halen ze dan bij een instituut. Maar als die gemeente dan ook nog eens met verschillende instituten moeten omgaan, en daar ook door de bomen het bos moeten vinden, dan wordt dat ook voor hen moeilijker. Dan zal ook de last voor hen moeilijker worden.

Ik ga ook heel even in op uw eigen woorden. U herhaalt dat minister Somers een ambitieuze houding wil hebben, en dat zegt hij zelf ook. Er wordt gestreefd naar een A-status. Minister, sta mij toe om dat een mooie droom te vinden. Als we kijken naar Unia, dan is er in eigen land heel vaak, soms zelfs op een gecoördineerde manier, die meer aan ideologie dan aan inhoud doet denken, bashing van Unia geweest. Maar als we iets breder kijken, moeten we wel erkennen dat Unia een bijzonder goede reputatie heeft internationaal, een bijzonder goede reputatie,

waarbij ze heel vaak worden aangehaald als voorbeeld. Wel, Unia heeft vandaag een B-status.

En wat die ambitie betreft: het is maar de vraag of dat nieuwe instituut überhaupt op dezelfde ambitieuze manier zal kunnen werken als Unia zelf, inhoudelijk. Men kan dan wel streven naar een status, maar als men effectief niet te rechte kan treden, als men minder instrumenten heeft, als men op een versnipperde manier moet werken, als men de Brusselaars daarbij meer complexiteit aandoet, en dan ook nog eens met een doorverwijzingsloket werkt, dan is het de vraag of dat bereikt zal worden.

Ten slotte wil ik er ook op wijzen dat er recent blijkbaar de beslissing is genomen om niet de mensen en dus de expertise van Unia, die al jarenlang opgebouwd is, over te nemen. En ik ben daar erg bezorgd dat we met een verlies zullen zitten van mensen die inhoudelijk heel veel kennis hebben. Als we alleen nog maar kijken naar het onderwijs, met de complexiteit, de inclusie, en het M-decreet: die expertise zit ook bij Unia. En we weten dat het parlement maar ook de ministers erg hebben gesteund op de expertise van Unia, op het moment dat die kwesties worden aangeboord.

Minister, u merkt dat dit veel te veel kwesties zijn om überhaupt in een tussenkomst van een minuut te kunnen aanbrengen. Ik maak me zorgen over Brussel en de manier waarop met mensenrechten zal worden omgesprongen, en hoe de rechten van Nederlandstalige Brusselaars worden gewaarborgd.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik ben eerlijk gezegd een beetje verwonderd door dit debat. U weet dat ik, als Brusselaar in de Vlaamse Regering, voortdurend bezig ben om ervoor te zorgen dat hetgeen wij doen in Vlaanderen, ook op een goede manier kan worden toegepast in Brussel. Eerlijk gezegd sta ik een beetje te kijken van de teneur die hier gecreëerd wordt rond dit Vlaams Mensenrechteninstituut.

Nog eens, de discussie zelf over het Mensenrechteninstituut vind ik een bijzonder interessante en relevante discussie, en ik hoop en ik ben ervan overtuigd dat minister Somers die ambitie ook deelt. Vanuit een mensenrechtenperspectief zullen we hier een veel sterker beleid kunnen voeren vanuit Vlaanderen dan in het verleden het geval was, zonder op de een of andere manier afbreuk te doen aan de sterke verdiensten die Unia tot nu toe ook heeft gehad.

Als je vandaag kijkt naar het landschap, dan moeten ook vandaag klagers goed kijken bij welke instantie ze klacht indienen. Ikzelf ben bijvoorbeeld momenteel zeer hard aan het werk rond grensoverschrijdend gedrag in de mediasector. We hebben recent het vonnis gehad van de correctionele rechtbank van Mechelen rond de zogenaamde zaak-De Pauw. Het centrum voor de gelijke behandeling van mannen en vrouwen had daar een prominente rol in opgenomen. Dat heeft recent ook tot debat geleid. Maar voor alle duidelijkheid, het was niet Unia die daar een plaats in heeft gehad. Dat was natuurlijk wel heel duidelijk een zaak die zeer sterk gelinkt is aan mensenrechten, maar het ging over een specifieke situatie, namelijk de evenwaardige, gelijke behandeling tussen mannen en vrouwen. En daar is Unia vandaag niet voor bevoegd. Dus ook de dames in kwestie, hun advocaten, moesten goed weten dat dat niet Unia was. Dat is dus vandaag al het geval, dat dat goed moet worden bekeken.

Ook in de Vlaamse context hebben we bijvoorbeeld een genderkamer die uitstekend werk levert rond dat specifieke aspect. Ook dat is iets wat vandaag al tot een zoektocht naar de juiste instantie leidt. Dit is vandaag het geval, en ook in de toekomst zullen er inderdaad ook nog zulke situaties zijn.

Ik ben net even naar de website van Unia geweest om eens te kijken hoe zij de klachten en de zaken categoriseren. Daar zijn inderdaad categorieën die aanleunen bij federale bevoegdheden. Ik denk aan politie en justitie. Maar er zijn er ook een tweetal die uitdrukkelijk aanleunen bij gemeenschapsbevoegdheden of bij gewestelijke aangelegenheden. Het gaat over onderwijs en media.

Nu, als Brusselaar denk ik niet dat het bijzonder complex is om te weten wat het statuut is van de school waar je kinderen naartoe gaan. Als je kinderen naar een Nederlandstalige school gaan, dan vermoed ik dat je wel weet dat dat een Vlaamse instelling is waar Nederlands wordt gesproken, dat je kinderen daar ook Nederlands spreken, en dat men eigenlijk ook wel verwacht van de ouders dat zij het Nederlands leren op een manier waarop zij de nodige pedagogische ondersteuning kunnen geven aan hun kinderen. Zij moeten ook de contacten kunnen voeren met de school. Zo kan men op een goede manier de opleiding van zijn kinderen garanderen.

Zal men daar dan zeggen: 'Oei, het is niet Unia, de federale instelling, die verantwoordelijk is, maar een Vlaams Mensenrechteninstituut'? Ik durf te betwijfelen dat dit tot zeer veel twijfel of onduidelijkheid zal leiden. Meer nog, ook vandaag kun je je de vraag stellen wie er waarvoor bevoegd is. Want ook daar kunnen verschillende zaken voorkomen die niet noodzakelijk tot de bevoegdheid van Unia behoren.

Wat de media betreft: ook daar denk ik niet dat dit tot zeer veel moeilijkheden zal leiden. Ik ben zelf verantwoordelijk, ook vanuit een andere bevoegdheid, voor zowel BRUZZ als voor onze openbare omroep VRT. De VRT bijvoorbeeld heeft vandaag al een klachtendienst en een ombudsdienst die klachten bekijkt. Die kunnen trouwens ook betrekking hebben op ongelijke behandeling. Die kunnen ook betrekking hebben op mensenrechten.

Als men in de toekomst een klacht heeft over gelijke behandeling zal men zich uiteraard nog altijd tot die ombudsdienst kunnen wenden als dat tot de verantwoordelijkheid van de ombudsdienst behoort. Maar als het gaat over gelijke behandeling, zal men effectief geen klacht indienen bij Unia, maar bij het Vlaamse Mensenrechteninstituut. Ik kan mij moeilijk inbeelden dat dit zo onduidelijk zal zijn.

De vraag naar een eenheidsloket is, denk ik, een pertinente vraag, waar collega Somers ook op werkt, zo begrijp ik van hem. Hij zal dat zeker ook meenemen bij de uitvoering, denk ik. Er is de vraag of dat fysiek moet zijn dan wel digitaal. Dat is bij zo'n instituut inderdaad belangrijk om te weten. Unia heeft kantoren in de Koningsstraat in de stad Brussel. Ik wil zeker niet met stenen werpen naar Unia, maar ik heb toch tien jaar in een volkswijk in Molenbeek gewoond, en nu in Laken. Ik heb nog maar zelden geweten dat mensen uit mijn buurt zeggen dat zij zijn langsgeweest bij Unia in de Koningsstraat. Nu, het zal wel gebeuren. Zeker in de periode dat Annalisa Gadaleta vanuit Molenbeek voor Unia werkte, kan ik mij inbeelden dat zij de mensen in haar buurt ook zeer goed heeft geïnformeerd. Zij is een uitstekende dame, trouwens, die vandaag actief is bij het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) in Brussel. Ik denk dat dat lokaal punt bij Unia in de volkswijken van Brussel misschien ook nog niet zo bekend is. Maar in het Mensenrechteninstituut is dat inderdaad een vraag: hoe ga je je organiseren, digitaal, en hoe zorg je dat mensen die niet die digitale kansen hebben, ook voldoende kansen vinden? Hoe zorg je dat dat voldoende laagdrempelig is? Dat is ook een belangrijke doelstelling van collega Somers.

De laatste vraag ging over de taalwetgeving, en over in welke taal je eigenlijk je klacht indient. Nu is het natuurlijk zo dat onze Nederlandstalige instellingen die taalwetgeving volgen. En ook dat Vlaams Mensenrechteninstituut volgt dus de

taalwetgeving. Dus op dat vlak zijn er geen verschillen tussen het Mensenrechten-instituut dat waakt over de toepassing van de gelijke kansen in de Vlaamse instelling, en die Vlaamse instellingen zelf.

De specifieke toepassingsgevallen, het gebruik van de talen, ik denk dat dat een aparte discussie vergt. Maar in het ontwerp van decreet zijn er geen specificiteiten die afwijken van wat normaal geldt voor een Vlaamse instelling.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Heel kort. Mevrouw Tavernier, ten eerste ben ik er absoluut niet van gediend dat u hier voor mij een intentieproces komt maken over hoe ik zou kijken naar de Vlaamse Gemeenschap. Laat het mij heel duidelijk zijn: met de N-VA die al vijftien jaar in de Vlaamse Regering zit, kunt u misschien aan minister Beke en minister Weyts doorgeven dat wij verwachten dat er net nog meer wordt geïnvesteerd in Brussel, en dat er meer Vlaanderen nodig is in Brussel – of het nu gaat om plaatsen in de kinderopvang of in het Nederlandstalig onderwijs. Dus wij omarmen de Vlaamse Gemeenschap met een groot hart, maar wij verwachten dat die zich openstelt voor alle Brusselaars die het Nederlands een warm hart toedragen. Laat daar vooral geen twijfel over bestaan.

Ten tweede heb ik van uw partij geen lessen te leren als het gaat over het vereenvoudigen, over de noodzakelijke vereenvoudiging van de structuren van Brussel. Want ik meen mij te herinneren dat, toen uw minister-president Jambon bevoegd was voor Binnenlandse Zaken in de Federale Regering, hij ook letterlijk niets heeft gedaan om de fusie van de politiezones nog maar op de agenda te zetten.

Dit gezegd zijnde, kan ik maar herhalen dat wij de oprichting van dat Vlaams Mensenrechteninstituut naast Unia een vergissing vinden. Er zijn eigenlijk ook, voor zover wij weten, nooit echt klachten geweest over de manier waarop Unia specifiek omgaat met de behandeling van individuele dossiers rond discriminatie. Er is ook geen evaluatie gebeurd van de werking van Unia door de Vlaamse Regering, die deze puur politieke beslissing heeft genomen.

Ik verwacht van u, als minister van Brussel, dat u blijft aandringen bij minister Somers om te gaan naar concrete oplossingen, ook voor de Nederlandstalige Brusselaars en de Brusselaars in het algemeen, opdat zij op een laagdrempelige manier klachten kunnen blijven indienen rond discriminatie, ook als het gaat over de Vlaamse entiteiten in Brussel. Zij mogen niet de prijs betalen voor dit symbool-dossier.

Minister, ik denk dat u daar toch enige realiteitszin aan de dag moet leggen. Natuurlijk mag je van ouders die hun kinderen naar het Nederlandstalig onderwijs sturen, verwachten dat zij beseffen dat er Nederlands wordt gesproken, en dat zij zelf zoveel mogelijk Nederlands spreken, in het belang van hun kinderen. Maar ik denk toch dat je niet mag overschatten hoeveel mensen er nog uitraken aan de bevoegdheidsverdelingen in ons land.

We blijven dus ten eerste onderstrepen dat, in de gegeven omstandigheden, dat eenheidsloket cruciaal is. Ik ben blij dat u zelf inziet dat daar inderdaad toch ook een soort van aanspreekpunt zou moeten komen, wat mij betreft het liefst met antennes, zelfs in de volkswijken van Brussel. Misschien kunt u dat punt ook eens aankaarten bij minister Somers, zodat mensen fysiek ook hun klacht indienen als het gaat over Vlaamse bevoegdheden.

Wat de taal betreft, zullen we inderdaad die discussie nog moeten voeren. Want ik hoor u zeggen dat de taalwetgeving onverkort van toepassing is. Maar dat betekent dus alleen maar in het Nederlands. Ik hoop dat we het erover eens zijn dat dat toch voor compleet absurde situaties zal zorgen. In de praktijk zorgt dat ervoor

dat mensen met een hart voor het Nederlands, en die hun kinderen bijvoorbeeld naar het Nederlandstalig onderwijs sturen maar zelf de taal niet spreken, op die manier niet geholpen zullen kunnen worden als hun kind gediscrimineerd wordt. Dat is een situatie waar wij absoluut niet naartoe willen. Ik denk dat we daar pragmatisch over moeten zijn, en ik reken er dus op dat u, vanuit uw kennis van de Brusselse realiteit, daar met minister Somers toch nog eens de discussie over voert.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de nieuwe voorrangsregels in het onderwijs en de effecten voor Brussel – 1153 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, er zijn in december een aantal bijzonder interessante ontwerpen van decreet gepasseerd op de Vlaamse ministerraad. Er was er ook een die bijzonder belangrijk is voor Brussel, als het gaat over het inschrijvingsrecht in het onderwijs. Dat wordt aangepast, in het algemeen, maar ook voor de voorrangsregels in Brussel en de Vlaamse Rand. Dit decreet voert de passages uit het regeerakkoord uit, waarbij enerzijds bepaald wordt dat scholen in de Rand rond Brussel vanaf volgend jaar voorrangsregels zullen kunnen krijgen voor Nederlandstaligen. En anderzijds zullen in Brussel de voorrangsregels voor Nederlandstaligen ook worden aangepast: ze worden opgetrokken van 55 naar 65 procent. Om voor die plekken in aanmerking te komen moet een van de ouders een Nederlandstalig diploma of taaltest Nederlands B2 in bezit hebben. Op die manier, zo beweert de minister althans, wil men het plaatstekort in beide regio's oplossen.

Ik denk dat daar heel veel vragen bij te stellen zijn, minister. En ik ben ook niet de enige die zich die vragen stelt. Want ik las een paar weken geleden in BRUZZ dat Brussels minister en collegelid bevoegd voor het Nederlandstalig Brussels onderwijs Sven Gatz zich zeer kritisch uitte over die nieuwe voorrangsregels. Hij zegt eigenlijk dat dat de druk op het Nederlandstalig onderwijs hierdoor enkel zal doen toenemen. We weten allebei dat dat vandaag al een groot probleem is. Hij stelt daarenboven dat hij denkt dat de Vlaamse Regering zich met deze voorrangsregels op juridisch bijzonder glad ijs begeeft. Het is dus belangrijk dat we die discussie ook in de commissie Brussel voeren.

Minister, bent u het eens met de analyse van minister Gatz dat de voorrangsregels de druk op het Brussels Nederlandstalig onderwijs zullen opvoeren? Zo neen, hoe staat u dan tegenover de analyse van minister Gatz?

Bent u als minister voor Brussel ook betrokken geweest bij de uitwerking van die voorrangsregels in het Brussels Nederlandstalig onderwijs? Zo neen, bent u van plan om minister Weyts toch te wijzen op de nefaste gevolgen van de voorrangsregels op het Brussels Nederlandstalig onderwijs?

Bent u op de hoogte van een juridische haalbaarheidsstudie over de invoering van nieuwe voorrangsregels, en hebt u daar kennis van genomen? Zo ja, wat waren de belangrijkste conclusies? Zo neen, deelt u de mening van collegelid Gatz dat de Vlaamse Regering zich met die nieuwe regels op juridisch glad ijs begeeft?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dit is inderdaad een belangrijk decreetgevend initiatief. Maar hoe dat gewijzigde inschrijvingsdecreet de leerlingenstromen over gemeente- en gewestgrenzen heen zal beïnvloeden is vandaag voor een stuk koffiedik kijken. De bijkomende onderwijscapaciteit in Brussel en de Vlaamse Rand, in combinatie met een vrije schoolkeuze, maken het moeilijk om dat te voorspellen.

We weten uit de studie van het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) dat 77 procent van de leerlingen wonende in de Vlaamse Rand daar ook naar school gaat. De pendel vanuit de Vlaamse Rand naar Brussel is vooral een pendel naar het onderwijs van de Franse Gemeenschap. Wie vandaag bewust kiest voor het Franstalig onderwijs zal door de gewijzigde voorrangsregels mijns inziens niet plots kiezen voor het Nederlandstalig onderwijs. Omgekeerd zijn Brusselse leerlingen vandaag goed voor, laat ons zeggen, slechts 8 procent van het totaal aantal leerlingen die schoollopen in de Vlaamse Rand. Het is dus vandaag nog moeilijk te zeggen wat de impact zal zijn, maar die cijfers kunnen toch al enige duiding geven over wat dit zou kunnen zijn.

Wat de uitspraak over de mogelijke extra druk op ons onderwijs betreft, verklaarde collega Gatz dat hij collega Weyts daarover op een constructieve manier zou aanschrijven. Dat heb ik in de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) gezien. U kunt er uiteraard bij de bespreking van het wijzigingsdecreet in de Commissie voor Onderwijs misschien naar informeren. Dat is relevant.

Wat het tweede punt over mijn betrokkenheid bij de uitwerking betreft kan ik het volgende zeggen. Het is natuurlijk een regeringsbeslissing. Het spreekt voor zich dat wanneer een voorwerp van decreet wordt goedgekeurd de voltallige Vlaamse Regering daarbij betrokken is. Het zal u niet verwonderen dat als het gaat over specifieke regels of regels met een specifieke impact op Brussel en de Rand dit ook mijn interesse wegdraagt en dat ik daar – evident – bij betrokken ben.

Het vernieuwde Inschrijvingsdecreet geeft uitvoering aan het Vlaams regeerakkoord. Vanuit pedagogisch oogpunt en voor heel veel Brusselse gezinnen waar Nederlands wordt gesproken is het belangrijk dat de in 2019 besliste verhoogde voorrang voor Nederlandstaligen in het basisonderwijs van 55 naar 65 procent effectief wordt gerealiseerd. Daarbij is het ook relevant dat de gemakkelijkere doorstroom van basis- naar secundair onderwijs voor kinderen met een lange schoolloopbaan in het Nederlandstalig onderwijs eindelijk wordt uitgevoerd. Dat zijn elementen die in de lijn van het regeerakkoord liggen.

Voor de juridische aspecten – uw derde vraag – spreekt het voor zich dat die juridische aspecten ook bekeken worden al was het maar naar aanleiding van de advisering van de Raad van State daaromtrent. Of dat de juridische toets zal doorstaan? Ja, het spreekt voor zich dat als wij er als Vlaamse Regering van overtuigd zijn dat er een redelijke verantwoording voor de genomen maatregel bestaat en dat de maatregel de toets van het gelijkheidsbeginsel kan doorstaan. Maar ik ben in een ver verleden nog advocaat geweest. Het staat alle partijen met een belang vrij om procedures in te stellen. Dat is altijd jammer als dat gebeurt, maar dat is het recht van eenieder. Het zullen uiteindelijk de rechtbanken zijn, in casu het Grondwettelijk Hof, die daar desgevallend over zullen oordelen. Wij hebben uiteraard goedkeuring gegeven aan het decreet omdat we denken dat het juridisch verantwoord kan worden.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): U hebt natuurlijk gelijk, minister, dat we nog niet kunnen voorspellen welke impact dit zou kunnen hebben op leerlingenstromen. Uit de studie waar u naar verwees bleek dat er evenveel leerlingen uit de Rand in Brussel naar school gaan, als uit Brussel zelf. Leerlingen uit de Rand die in Brussel naar school gaan, gaan vooral naar scholen van de Franse Gemeenschap.

Een heel interessant cijfer hier is de 8 procent Brusselaars die in de Nederlandstalige scholen in de Vlaamse Rand naar school gaan. Het is dus overdreven te denken dat de invoering van die voorrangsregels voor Nederlandstaligen in de Rand nu plots een oplossing gaat zijn voor het plaatstekort in de Rand. De echte oplossing daarvoor is om te investeren in extra plaatsen. Er is een demografische druk op het Nederlandstalig onderwijs. Anderzijds lijkt het ook geen hogere wiskunde dat die 8 procent Brusselaars die vandaag in Nederlandstalige scholen in de Rand gaan, ergens anders een plaats moeten vinden als ze niet in aanmerking komen voor die voorrangsregels. Zij gaan zich dan natuurlijk naar het Brusselse Nederlandstalig onderwijs richten. We moeten dit zeer sterk in de gaten houden. Ik deel de analyse van minister Gatz dat het waarschijnlijk de druk zal opvoeren.

Over het juridische luik zal ik de discussie verder voeren met minister Weyts. Inderdaad, daar is het de vraag of de maatregel het gelijkheidsbeginsel zal doorstaan. Maar dat is voer voor juristen.

Ik wilde nog even een bijkomende vraag stellen over het andere aspect van de voorrangsregels, niet in de Rand maar in Brussel zelf. Daar wordt het percentage opgetrokken van 55 naar 65 procent. Ik heb altijd gezegd dat het een valse oplossing is. De realiteit is dat die regel misschien inderdaad een aantal ouders in een aantal populaire Nederlandstalige scholen gelukkig zal maken omdat er daar wat extra plaatsen voor Nederlandstalige Brusselse leerlingen worden gereserveerd, maar dat gaat het probleem van het plaatstekort niet oplossen, zoals minister Weyts doet uitschijnen. De echte uitdaging is natuurlijk om ervoor te zorgen dat Nederlandstalige ouders zich ook in andere scholen willen inschrijven. Vandaag zijn er meer dan genoeg plaatsen voor alle Nederlandstaligen in Brussel in het Nederlandstalig Brussels onderwijs. De realiteit is dat alle ouders hun kinderen naar dezelfde scholen willen sturen en dat daardoor de vraag er altijd groter zal zijn dan het aanbod. De echte uitdaging voor ons Nederlandstalig Brussels onderwijs is om scholen die vandaag minder populair zijn opnieuw meer aantrekkingskracht te geven bij een Nederlandstalig publiek. We moeten ouders overtuigen om te kiezen voor de buurtschool in plaats van hun kinderen altijd in dezelfde scholen in te schrijven. Mijn vraag daaromtrent is: bent u het daarmee eens? Wat ziet u als mogelijke oplossingen om naar een betere spreiding te gaan van de inschrijvingen van Nederlandstalige ouders in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Beste wensen allemaal, collega's.

Minister, ik sluit me in bijzonder grote mate aan bij de vragen die collega Goeman heeft gesteld. Laat me toch ook de opmerking maken dat het toch wel opvallend is dat minister Weyts wel tijd heeft gevonden om deze toch wel eerder symbolische maatregel uit te werken met hoogdringendheid, terwijl tal van andere hoogdringende problemen in het onderwijs door de coronacrisis door hem totaal niet behandeld worden. Om over het voorbeeld van de ventilatie in de klassen maar niet te spreken.

Het valt met toch op dat er een heel proces is geweest binnen de Vlaamse Regering maar dat het eigenlijk nog steeds nattevingerwerk is om nog maar te kunnen inschatten wat die maatregelen rond extra voorrangsregels in de Vlaamse Rand voor effect zullen hebben. Ik begrijp dat men dat niet exact kan zeggen maar men zou toch denken dat men daar ongeveer een idee van heeft. Blijkbaar is dat toch niet zo. Dat doet me nog harder denken dat dit vooral een symboolmaatregel is. In het begin van de legislatuur heb ik ook vragen gesteld over de samenstelling van de populatie van de scholen in de Vlaamse Rand en dan zie je toch dat er zich

in bijzonder weinig scholen een probleem stelt met een grote oververtegenwoordiging van Brusselse leerlingen. Dat ligt een beetje in de lijn met wat u zelf hebt gezegd, verwijzend naar de cijfers van het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO).

Ik wil u graag twee specifieke vragen stellen die gaan over de problematiek in Brussel in eerste instantie. Het Kinderrechtencommissariaat heeft een zeer lezenswaardig advies uitgebracht bij deze ontwerpen van decreet en zegt eigenlijk dat het bijzonder jammer is dat de dubbele contingentering wordt afgeschaft. Dat is eigenlijk een gevolg van een foutieve interpretatie van wat die dubbele contingentering voor gevolg heeft, want het is niet zo dat ontzettend veel leerlingen daardoor niet op de plaats van hun keuze of in de school van hun keuze terecht kunnen. Het is wel zo dat door dat af te schaffen het spreidend effect verloren gaat. Het alternatief dat de minister daarvoor voorzien heeft voldoet niet en gaat niet werken. Ik neem aan dat u dat als minister van Jeugd ook hebt gelezen en het benieuwt me in welke mate u zich kunt vinden in het voorstel van het Kinderrechtencommissariaat om ten minste de lokale autonomie te vrijwaren. De lokale autonomie is iets wat deze Vlaamse Regering in tal van zaken zeer hoog in het vaandel draagt. Het is belangrijk om de lokale autonomie te behouden om met die dubbele contingentering te werken.

Een tweede vraag is de volgende. De regering zal een lijst moeten vastleggen met de gemeenten in de Rand waar zo'n voorrangsregel mag worden ingevoerd.

Het is heel belangrijk dat u daar, vanuit de bezorgdheden die hier geuit zijn, zeer nauw mee in de gaten houdt dat dat zo restrictief mogelijk wordt ingevuld, in die zin dat alleen op plekken waar er zich echt een fundamenteel probleem stelt, de voorrangsregel toegelaten wordt en dat de Vlaamse Regering dus ook stevig onderzoekt waar die problemen zich voordoen. Bent u van plan om dat te doen en dat mee in de gaten te houden?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Het zal u niet verbazen dat wij de mening van Groen niet gaan volgen hierin. Wij stellen vast dat er in Brussel nog steeds zeer veel Nederlandstalige ketjes uit de boot vallen, zeker als we die aanmeldingen en zo verder zien. En dat is wel onder meer het gevolg van die verplichte dubbele contingentering. Wij vinden het dus wel zeer goed dat die afgeschaft is en dat er een verhoging is naar 65 procent. Maar dat zijn geen zaken die nieuw zijn. Die verhoging naar 65 procent stond al in het decreet van 2019. Dat decreet is goedgekeurd. Dat heeft belangenconflicten overleefd. Dat heeft commissievergaderingen overleefd en zo verder. Dus eigenlijk is daar niet veel aan de hand. Wij denken dat dat juridisch geen probleem zal opleveren. Maar we gaan de discussie hierover verder voeren, uiteraard in de commissie Onderwijs, in de komende weken.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Ik denk dat dit opnieuw een vraag is die thuishoort in de bevoegde vakcommissie en dat we beter daar het debat voeren, met de bevoegde minister. Dat staat ook ingepland voor volgende week donderdag, als ik me niet vergis.

Maar ik zal er toch even kort op ingaan. De voorrangsregels in Brussel hebben altijd een duidelijk doel gehad, namelijk het Nederlandstalige karakter van de scholen bewaren en verzekeren dat die Nederlandstalige kinderen naar een school in de eigen buurt kunnen gaan. Het is goed dat steeds meer mensen, ook met anderstalige achtergrond, de weg vinden naar onze Vlaamse scholen en dus voor het Nederlands en de Vlaamse Gemeenschap kiezen, maar er zijn helaas ook veel

Nederlandstalige ouders die geen plaats vinden voor hun kinderen. Wij blijven de voorrangsregels dan ook volop steunen, want het valt erg moeilijk uit te leggen dat kinderen van eentalig Nederlandstalige gezinnen niet in aanmerking komen voor een plaatsje in ons Vlaamse onderwijs in Brussel.

We zien ook dat het onderwijs in de Vlaamse Rand steeds meer onder druk komt te staan van anderstaligen die hun kinderen ook van kwaliteitsvol onderwijs willen laten genieten, waardoor in sommige gevallen de lokale bevolking in de verdrukking komt te zitten. Het is ook belangrijk om niet te vergeten dat wat de Vlaamse Rand betreft, de regering 70 procent van de plaatsen in het secundair onderwijs wil voorbehouden voor leerlingen die vanaf hun derde onafgebroken Nederlandstalig onderwijs gevolgd hebben of die sinds hun verhuizing naar Vlaanderen of Brussel altijd gekozen hebben voor het Nederlandstalig onderwijs. Dat is dus geenszins een keuze tegen Brussel, zoals sommigen dat al te gemakkelijk proberen weg te zetten.

Ik heb dan ook met enige verbazing zitten te kijken naar de krasse taal die niet alleen Gatz, maar ook collegelid Vanhengel in de Raad van de VGC gebracht heeft. Verwijzingen naar een apartheidsregime werden daarbij gebruikt. Dat zegt toch heel veel over de intellectuele eerlijkheid van de spreker, denk ik dan.

Ik kan alleen maar herhalen dat velen ook eens hun pijlen zouden moeten richten op het Franstalige onderwijs in Brussel en Wallonië. Waarom is de druk op de Vlaamse scholen zo hoog? Omdat men aan de andere kant van de taalgrens niet of nauwelijks werkt aan betere onderwijskwaliteit. Het zou sommige collega's hier sieren om niet elke keer een klaagzang af te steken als het gaat over de torenhoge inspanningen van Vlaanderen in het onderwijs, maar ook eens de politieke moed te hebben om hun Franstalige collega's aan te zetten tot echte daden, in het belang van onze kinderen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega's, voor de extra vragen en bedenkingen. Ik wil eerst een algemene overweging maken over de onzekerheid die zo'n wijziging van voorrangsregels met zich meebrengt. Je kunt een beetje een déjà-vugevoel krijgen ten aanzien van wat in het verleden is gebeurd met de voorrangsregels in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs. Op een bepaald moment is er gezegd dat we ervoor gingen zorgen dat Nederlandstaligen inderdaad hun weg zouden vinden en dat er ook voldoende Nederlandstaligen in die scholen zouden zijn. In die zin, collega Tavernier, is de doelstelling van de voorrangsregels inderdaad onder meer dat Nederlandstalige gezinnen hun weg vinden naar het onderwijs, maar, voor mij misschien even belangrijk, gaat het ook over een pedagogische finaliteit: scholen waar er voldoende kinderen en jongeren zijn die het Nederlands op een goede manier machtig zijn doordat ze thuis ook Nederlands spreken, zijn scholen waar kinderen en jongeren op een goede manier opleiding kunnen krijgen, ongeacht hun taal thuis. Dat is ook belangrijk.

Ik kom nog even terug bij de overweging die ik wilde maken over het verleden. Deze discussie is een beetje het spiegelbeeld van wat we toen hebben gezien. Toen werd er gezegd dat we in de Vlaamse scholen in Brussel voorrang zouden voorzien voor Nederlandstaligen, om ervoor te zorgen dat er voldoende kritische massa was en dat vooral ook de Nederlandstalige gezinnen hun weg zouden vinden naar het Nederlandstalige onderwijs. De vrees in de Rand toen – misschien kan collega Laeremans dat bijtreden, en ook de andere collega's uit de Rand die hier aanwezig zouden zijn – was dat door die voorrangsregels in het Brusselse onderwijs net die gezinnen die uit de boot zouden vallen en die dus niet Nederlandstalig zijn thuis, nog meer de weg zouden vinden naar het Nederlandstalige onderwijs in de Rand rond Brussel. Die vrees is toen niet uitgekomen. Ook op dit moment kan een

wijzigende voorrangsregel natuurlijk tot vrees leiden. We zullen moeten zien of dat ook een effectieve, substantiële impact heeft.

Ik geef toe dat ik ook wel verrast was door de scherpe uitspraken over deze nieuwe regels. Het is misschien een klein detail, dat allicht niet bij iedereen onder jullie bekend is, maar het criterium van 'binnen de eigen gemeente' wordt in verschillende bevoegdheidsdomeinen soms gebruikt als een soort woonplaatscriterium en wordt nota bene ook in het Franstalige gemeentelijke onderwijs in Brussel gebruikt in een aantal gemeenten. In gemeenten als Jette, Evere, Sint-Gillis, Vorst, Schaarbeek en Ganshoren is er een systeem ontwikkeld waarbij er voor het Franstalige basisonderwijs na de periode van voorrang voor broers en zussen ook een periode is waarbinnen uitsluitend inwoners uit de eigen gemeente kunnen worden ingeschreven. De keuze in het ontwerpdecreet voor dat criterium is dus niet zonder voorgaande, ook niet in Brussel. Het is een opmerkelijk detail, dat ik jullie toch even wilde meegeven.

Collega Goeman, uw ambitie om buurtscholen aantrekkelijker te maken en ervoor te zorgen dat er een gezonde mix is in alle scholen, en niet alleen in de scholen die populair zijn bij Nederlandstalige gezinnen, steun ik volledig. Ik vind dat zeer terecht. Daar zijn heel wat inspanningen voor. Ik verwijs nog eens naar Sint-Jans-Molenbeek, de gemeente waar ik tien jaar heb gewoond. Ik heb in de gemeenteraads campagne van 2018 alle Vlaamse scholen van Molenbeek op een of andere manier bezocht of bekeken, en dat zijn er veel. En je merkt inderdaad dat er scholen zijn waar er geen enkele persoon is die thuis Nederlands spreekt. Dat zijn nog altijd goede scholen, met enorm gemotiveerde directies en leerlingen, maar dat is natuurlijk niet interessant of het is een heel grote drempel voor Nederlandstalige gezinnen om hun kinderen daarnaartoe te sturen, wat jammer is. En het is ook niet bevorderlijk voor de pedagogische toestand in die scholen. Dat dat moet worden aangepakt, daar ben ik van overtuigd.

Hoe moeten we dat doen? Ik denk dat daar een grote verantwoordelijkheid ligt voor de lokale besturen, en zeker ook voor de VGC, om initiatieven verder te zetten en misschien nog te versterken, zoals die er ook in het verleden geweest zijn, over samen naar school gaan in de buurt.

Ik herinner me dat in mijn eigen gemeente uw partijgenoot Jef Van Damme daar al lang geleden initiatieven rond heeft genomen, met wisselend succes. Soms was dat zeer succesvol, soms is dat minder goed gelukt, maar het was een goed initiatief. Ook vanuit de VGC zijn daar al zaken rond gebeurd. Soms zijn het ook de burgers zelf die het heft in handen nemen. In de school van mijn kinderen, Sint-Ursula, heeft een zeer geëngageerde dame uit de buurt dit getrokken en ervoor gezorgd dat die school vandaag een zeer goede mix kent. Ik denk dat dit absoluut een belangrijk punt is en dat de VGC en eventueel ook de gemeentebesturen daar een trekkende rol in kunnen spelen.

Collega Bex, wat uw vragen over het Kinderrechtencommissariaat betreft, spreekt het natuurlijk voor zich dat wanneer de kinderrechtencommissaris een advies geeft, wij dat zeer grondig lezen. Daar is ook rekening mee gehouden. Uiteindelijk wordt een beslissing genomen op basis van de verschillende adviezen.

De afschaffing van de dubbele contingentering wordt opgevangen door de nieuwe 20 procentvoorrang voor ondervertegenwoordigde groepen. De lokale autonomie wordt daarbij zelfs nog versterkt. De gemeenteraden en de Raad van de VGC in Brussel zullen, wanneer er een voorrangsregel wordt ingesteld, die ook moeten goedkeuren. In Brussel is er één lokaal overlegplatform (LOP) en dus moet er een akkoord zijn met iedereen over die voorrang. Wanneer er geen voorakkoord zou komen – maar daar ga ik niet van uit – of wanneer de Raad van de VGC het voorstel

niet zou goedkeuren –waar ik ook niet van uitga –, dan is elke school in Brussel natuurlijk vrij. Ook de lijst van gemeenten wordt uiteraard nog verder opgevolgd.

Collega's, dit is een belangrijke kwestie. Collega Bex, ik ben het er niet helemaal mee eens dat dit niet urgent is. Ik denk dat dit soort van kwesties voor de pedagogische situatie in onze Brusselse scholen en in de scholen in de Rand heel belangrijk is. Dat is ook belangrijk voor Nederlandstalige gezinnen. Ik ga ermee akkoord dat er ook andere urgente kwesties zijn, maar dit is een belangrijke beleidsbeslissing, die in de vorige legislatuur is voorbereid en waarvan in ons regeerakkoord staat dat die moet worden uitgevoerd. Met andere woorden: ik kijk ernaar uit wat het debat binnenkort zal opleveren in de commissie Onderwijs.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil nog eens herhalen dat ook voor ons die voorrangsregels vooral symboolmaatregelen zijn, die het probleem van het plaatstekort, zowel in de Rand als in Brussel, niet zullen oplossen maar hoogstens zullen verschuiven. U hebt ook zelf gezegd dat de groep van Brusselse leerlingen die vandaag naar school gaan in de Rand niet gigantisch groot is. Maar wanneer zij geen plaats meer zouden vinden door die nieuwe voorrangsregels, dan zullen ze natuurlijk wel in Brussel een plaats zoeken, waar de druk op het Nederlandstalig onderwijs vandaag al zeer groot is.

En wanneer het dan gaat over de Brusselse scholen, herinner ik me een onderzoek van het LOP waaruit blijkt dat op dit moment maar twaalf Nederlandstalige Brusselse scholen aan dat voorrangspercentage van 55 procent geraken. Dat zijn die populaire scholen waarbij men met het optrekken van het voorgangspercentage een aantal ouders gelukkig maakt, maar het is absoluut geen oplossing voor het feit dat Nederlandstalige ouders in Brussel vandaag nog te vaak uit de boot vallen en geen plaats vinden in de Nederlandstalige school van hun keuze. Ik kan maar herhalen dat wat ons betreft, de echte oplossing is om zowel voor het plaatstekort in de Rand als in Brussel extra plaatsen te creëren.

Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat het feit dat het Nederlandstalig onderwijs populair is in Brussel, alleen maar een goede zaak is, ook voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, al moet ik daar intussen de kanttekening bij maken dat wanneer we blijven inzetten op een uitbreiding van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel – en ik denk dat we dat moeten doen – we minister Weyts nog eens extra aan zijn mouw zullen moeten trekken om iets te doen aan het lerarentekort. Het heeft immers geen zin extra plaatsen te creëren wanneer we daarna geen leerkrachten vinden om voor de klas te staan. En ik krijg opnieuw signalen dat de situatie in Brussel intussen echt dramatisch aan het worden is. Maar daarnaast moeten we inderdaad ook investeren in die Nederlandstalige scholen die vandaag te weinig Nederlandstalige ouders weten te overtuigen. En daar ben ik het met u eens, minister, dat er inderdaad een aantal goede voorbeelden zijn zoals 'Samen naar school in de buurt', zoals onder andere gelanceerd door mijn collega Jef Van Damme in Molenbeek. Dat zijn goede initiatieven om die buurtscholen populairder te maken. Ik las trouwens in het regeerakkoord dat minister Weyts van plan is om daar extra op inzetten. Daar heb ik sindsdien niets meer over gehoord, maar ik zal hem daar zelf nog eens over ondervragen.

Dat neemt allemaal niet weg dat, wanneer we niet opletten, het afschaffen van de verplichte dubbele contingentering wat mij betreft net het omgekeerde zal bewerkstelligen, met name dat in Brussel de mogelijkheid wordt geboden om nog meer naar Nederlandstalige concentratiescholen te gaan waar vooral een gegoed Nederlandstalig publiek een plaats krijgt, terwijl men aan de andere kant Nederlandstalige scholen krijgt waar eigenlijk soms zelfs alleen maar anderstaligen zitten, die het dan bovendien thuis vaak ook niet gemakkelijk hebben. Door de

afschaffing van die dubbele contingentering wordt de sociale mix dus nog eens extra gehypothekeerd. Minister, dat is ook vanuit pedagogisch oogpunt absoluut geen goede zaak, of het nu gaat over taal of gewoon uitwisseling tussen kinderen in het algemeen.

We kunnen dus alleen maar hopen dat het LOP in Brussel daar een wijze beslissing neemt. Ik ga daar uiteraard van uit, maar wij vinden het bijzonder jammer dat die dubbele contingentering niet als garantie in de regelgeving blijft staan. Ik reken op u, minister, om met minister Weyts nog eens de discussie te voeren over de vraag of die voorrangsregels niet eerder een averechts effect zullen hebben.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de deelname van de minister aan de vergaderingen van het college van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie – 1170 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Mijn beste wensen aan de voorzitter, de minister en de collega's van zowel meerderheid als oppositie, voor een goede en vruchtbare samenwerking en vruchtbare debatten.

Minister, ik kom nogmaals tot u, u zult het misschien opnieuw een riedeltje noemen, maar ik denk dat het toch wel om een fundamentele vraag gaat.

We hebben al een aantal keren gedebatteerd over uw brugfunctie ten aanzien van andere Brusselse overheden. Deze functie vervult u niet alleen informeel ten aanzien van andere ministers, u hebt ook een formele rol te spelen, zowel in het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) als – zeer belangrijk tijdens deze covidperiode – in het college van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC).

U bent constitutionalist, u hebt jarenlang in Leuven gewerkt als assistent en u kent artikel 76 van de bijzondere wet bijzonder goed. De passage over de deelname als waarnemend lid met enkel een raadgevende stem, bleef tot op heden dode letter. U bent niet de eerste minister maar eigenlijk de zoveelste minister die ik daarover ondervraag.

We hebben samen die wettelijke bepaling nog eens in het Vlaams regeerakkoord ingeschreven. En ik moet zeggen, minister, dat ik in december bijzonder tevreden was toen u een eerste rapportering deed over deze vergaderingen. U bracht deze rapportering op de ministerraad. Dat is alvast een pluim voor u. Dat was afgesproken in het regeerakkoord, maar u hebt het ook daadwerkelijk gedaan.

Ik stel echter vast dat er geen structurele deelname is aan de GGC-collegevergaderingen, dit in tegenstelling tot het VGC-College. Ik wil u daar opnieuw een pluim voor geven, iets minder weliswaar wegens de niet-deelname aan het GGC-College.

Maar de verklaring daarvoor moet zeker gezocht worden bij de houding van het GGC-College, dat u blijkbaar weert uit dat besluitvormingsproces. Ik hoor hier heel veel spreken over discriminatie en ongelijke kansen. Maar hier gaat het dus over een onwettige situatie: u wordt eigenlijk uitgesloten, als Vlaams minister, van de beraadslaging in het GGC-College. Ik benadruk opnieuw dat u daar inderdaad

slechts een raadgevende stem hebt. Dat houdt echter wel in dat u mee mag beraadslagen, zonder stemrecht te hebben. U wordt daar blijkbaar uitgesloten.

U hebt daartegen geprotesteerd, wat ik zeer goed vind. Uw brief, ondertekend samen met uw collega van de Franse Gemeenschap, met een duidelijke oproep tot heldere afspraken, vind ik een zeer positief initiatief. Die brief dateert evenwel van februari vorig jaar, bijna een jaar geleden, en bleef onbeantwoord. Bijna een jaar later staan we nog altijd ter plaatse te trappelen door de onwil van al uw collega's in het GGC-College, inclusief minister Van den Brandt en minister Gatz.

Anderzijds valt me eveneens een gebrek op aan inhoudelijke toelichting over de dossiers die u zou kunnen of moeten opvolgen binnen beide colleges, omwille van het belang voor ons, de Brusselse Vlamingen. Ik gebruik altijd de omschrijving 'Brusselse Vlaming', want ik weet dat dat de Nederlandstalige Brusselaars in dit gezelschap irriteert, die een allergie hebben aan het woord 'Vlaams' maar tegelijkertijd met veel genoegen in het Vlaams Parlement zetelen. Ik kan dus niet achterhalen welke formele standpunten u hebt ingenomen, welke punten u daadwerkelijk inhoudelijk naar voren hebt gebracht op deze vergaderingen en op welke dossiers u hebt gewogen tijdens de legislatuur.

Ik heb absoluut vertrouwen in u. Ik begrijp volkomen uw gehechtheid aan een informele dialoog met collega-ministers om bepaalde zaken te bespreken of aan te kaarten, maar het is de ambitie van het regeerakkoord om ook de formele basis van besluitvorming te beïnvloeden of op zijn minst op formele wijze de belangen van de Vlaamse Gemeenschap in beide colleges – VGC en GGC – te verdedigen. Ik blijf benadrukken dat het vaccinatiebeleid dat in Brussel gevoerd is, tot op heden desastreus is. Ik was vorige week in Anderlecht voor mijn boosterprik. Wel, daar was niemand, maar dan ook niemand, die mij kon helpen in het Nederlands. Er werden me geen vragen gesteld in het Nederlands en men kon ook niet antwoorden op mijn vragen in het Nederlands. Ook in het nieuwe jaar worden Vlamingen dus gediscrimineerd en ongelijk behandeld. Dat is een uitvoering van het GGC-beleid.

U weet als geen ander dat de belangen van onze gemeenschap en het Nederlands in Brussel al jaren worden verwaarloosd, zelfs geminacht. Dit proces zet zich door in deze legislatuur, ook gewoon door de afwezigheid van een echt Nederlandstalig collegelid, bevoegd voor Welzijn en Gezondheid.

Daarom heb ik de volgende vragen aan u, minister.

Welke acties hebt u genomen – gelet op het gebrek aan antwoord op een vriendelijke, formele brief, die u bijna een jaar geleden samen met uw collega van de Franse Gemeenschap hebt gestuurd naar het GGC-College – om de rechtmatige deelname en betrokkenheid van de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap bij het besluitvormingsproces, en dus bijvoorbeeld bij de uitrol van dat covidbeleid, van het GGC-College te verzekeren? U had bijvoorbeeld de best practices uit Vlaanderen in dat GGC-College naar voren kunnen brengen.

Welke bijkomende stappen zult u dan ook zetten om uw wettelijke formele rol af te dwingen in dit kader?

Werden er afspraken gemaakt over de periodiciteit van de agendering op de Vlaamse ministerraad van dit dossier? Ik heb u gezegd dat ik het heel positief vind dat u dossiers via mededelingen agendeert op de ministerraad. Maar ik zou graag weten of u dat maandelijks zult doen, wekelijks, of na elk GGC-College.

Waarom geeft u geen inhoudelijke toelichting in die rapportering aan de Vlaamse ministerraad? Wij, maar ook de collega's in de ministerraad, zouden graag op de hoogte zijn van de manier waarop u actief betrokken bent geweest en een concrete

bijdrage hebt kunnen leveren. Op welke manier zult u deze vorm van betrokkenheid intensiveren in de tweede helft van deze legislatuur?

Tot daar, minister, mijn constructieve vraag, alvast hopen dat u in de toekomst wel degelijk naar dat GGC-College kunt gaan en er wel degelijk op kunt wegen, want dat was uiteindelijk toch de doelstelling van die Bijzondere Wet en van wat we samen hebben afgesproken in het regeerakkoord.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Vanlouwe, dank u wel voor uw uitvoerige vraag over een thema dat we hier al een aantal keren hebben besproken, ook onlangs nog. Ik zal dan ook proberen bondig te zijn in mijn antwoord.

Ik heb op een tweetal manieren geprobeerd om mijn aanwezigheid op de GGC-vergaderingen gestalte te geven. Enerzijds ben ik uiteraard rechtstreeks met de minister-president en zijn kabinet in contact getreden, zowel informeel als formeel. Zo schreef ik bijna een jaar geleden inderdaad een brief, samen met mijn Franstalige collega Glatigny, waarop we nog altijd geen formele reactie hebben gekregen.

De tweede manier verloopt via de VGC-collegeleden. Ik heb hen gevraagd om er bij hun collega's van de GGC op aan te dringen dit te realiseren. Ik kan alleen maar, samen met u, vaststellen dat dit vandaag nog geen resultaten heeft opgeleverd. Ik heb dit dan ook bij de laatste vergadering van de Vlaamse Regering, naar aanleiding van de mededeling over de VGC- en GGC-vergaderingen, aan de minister-president gemeld en hem herinnerd aan een meeting die we bij het begin van de legislatuur hebben gehad met minister-president Vervoort. Minister-president Jan Jambon heeft aangegeven dat hij hier mee zijn schouders onder zal zetten en dit zal aanklaarten bij zijn collega, minister-president Rudi Vervoort.

Wat de rapportering betreft over de inhoud van beslissingen van de VGC, de GGC en mijn eventuele standpunt of reactie daaromtrent, is het natuurlijk zo dat zowel de GGC als de VGC online communiceren over hun beslissingen. Het zou ons te ver leiden om daar na elk VGC-College of GGC-College inhoudelijk over te rapporteren aan de Vlaamse Regering. Ik verkies om dat te doen wanneer er specifieke dossiers aan de orde zijn. Een concreet voorbeeld daarvan is de implementatie van het nieuwe beleids- en begrotingsinstrument, de BBC, waarbij we zowel decretaal als qua besluiten hebben opgetreden en waarover we zowel in de Vlaamse Regering als met de VGC overlegd hebben.

Er zijn vandaag nog geen afspraken over de periodiciteit van de agendering van de mededelingen. Maar mijn kabinet en ik staan uiteraard steeds ter beschikking van de collega's en beantwoorden elke vraag die we hieromtrent krijgen. In december hebben we inderdaad een mededeling gedaan. We zullen dat in de toekomst ook herhalen, minstens jaarlijks.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister. Ik twijfel zeker niet aan uw goede bedoelingen. Ik moet echter vaststellen dat, ondanks de brief die u met uw collega van de Franse Gemeenschap hebt geschreven en ondanks uw vragen aan de Vlaamse ministers in het VGC-College om toegelaten te worden tot het GGC-College, dit allemaal dode letter blijft.

Ik moet vaststellen dat niet alleen de taalwet in Brussel voor de Franstalige collega's een vodge papier blijft, maar eigenlijk ook de bijzondere wet een vodge papier blijft. Men negeert dat gewoon. Men past dat gewoon niet toe omdat dit niet in hun kraam past. Omdat men dat eigenlijk niet alleen ten aanzien van u, maar

ook ten aanzien van de Franse Gemeenschap, ziet als externen die zich zouden kunnen bemoeien, terwijl dit natuurlijk niet de bedoeling is. Het zou wel een bijdrage kunnen leveren. Ik verwijs – en dat blijf ik herhalen – naar het vaccinatiebeleid dat in Brussel nog steeds desastreus verloopt. We hebben daar twee ministers die niets liever doen dan zich wegstoppen en een ambtenaar naar voren schuiven om de hete kastanjes uit het vuur te halen. Telkens opnieuw zien we de slechte cijfers in Brussel van het desastreuze vaccinatiebeleid dat een uitvoering is van het GGC-beleid.

Ik vind het alleszins goed dat u dit hebt aangekaart op de ministerraad en dat u hebt aangedrongen dat onze minister-president dit zou aankaarten bij de Brusselse minister-president Vervoort. Ik blijf er nochtans op aandringen dat we ook inhoudelijk op de hoogte worden gebracht van de VGC- en GGC-dossiers. U zegt terecht dat ze online beschikbaar zijn. Ik zou natuurlijk ook wel graag willen weten op welke manier Vlaanderen – u als Vlaams minister bevoegd voor Brussel – een bijdrage heeft kunnen leveren in dat beleid van de VGC en welke bijdrage u in de toekomst zult kunnen leveren in het beleid van de GGC. Ik denk dat wij onder meer op vlak van vaccinatie good practices, goede uitvoeringen en een goede uitrol hebben van dat vaccinatiebeleid. Ik had graag gezien dat dit ook werd doorgetrokken – of tenminste werd aangebracht bij de GGC – in verband met wat Vlaanderen daaromtrent kan bijdragen om ook in Brussel een goed vaccinatiebeleid te hebben. Ik reken alvast op u, maar ik kijk uit naar de gevolgen van het gesprek tussen de ministers-presidenten Jambon en Vervoort.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het jaarverslag 2020-2021 van het Steunpunt Taalwetwijzer – 1171 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, het Steunpunt Taalwetwijzer is een laag-drempelig aanspreekpunt voor informatie over de toepassing van de taalwetgeving. Het heeft de taak om vragen van burgers, overheden, ondernemingen en andere organisaties over de taalwetgeving te beantwoorden. En dit in zeer uiteenlopende thema's. Zo geeft de Taalwetwijzer onder meer informatie over taalgebruik in bestuurszaken, het bedrijfsleven, consumentenzaken en het onderwijs. Het verstrekt ook vrijblijvend juridisch advies en verwijst klachten door naar de bevoegde instanties zonder deze zelf te behandelen.

Sinds het werkjaar 2017-2018 publiceert het Steunpunt Taalwetwijzer elk werkjaar een jaarverslag. Uit het jaarverslag van het afgelopen werkjaar 2020-2021 blijkt dat het aantal geregistreerde vragen met 430 vragen ten opzichte van 389 vragen in het werkjaar voordien opnieuw is toegenomen. Ook de vaststelling dat het merendeel van de vragen betrekking heeft op het Nederlandse taalgebied wordt opnieuw bevestigd.

Volgens het Steunpunt blijft dit opmerkelijk omdat de erkenningsproblematiek van het Nederlands als bestuurstaal in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad een van de aanleidingen was voor de oprichting van de Taalwetwijzer. Hoewel het aantal cijfers over Brussel-Hoofdstad in absolute cijfers ongeveer 9 procent is gestegen, bedraagt het aandeel in relatieve cijfers, net zoals in het vorige werkjaar, 14 procent.

Na mijn parlementaire vragen en oproep besloot u om de bekendheid en de zichtbaarheid van het Steunpunt Taalwetwijzer bij het Brusselse doelpubliek te

vergroten. Daarom heeft het Steunpunt van december 2020 tot maart 2021 een driedelige communicatiecampagne gevoerd. Deze campagne bestond uit een vernieuwde website, de verspreiding van een papieren brochure en een online en offline communicatiecampagne ter bekendmaking van de website en de brochure.

Uit het jaarverslag blijkt dat juist in die periode van december 2020 tot augustus 2021 11 procent meer vragen werden gesteld dan in dezelfde periode het werkjaar voordien. Sinds de lancering van de campagne is het aantal vragen over Brussel-Hoofdstad met een vierde toegenomen. Wat me vooral positief stemt is de enorme stijging van het aantal vragen omtrent de medische sector. Want we weten allemaal dat de kennis van het Nederlands en de juiste toepassing van de taalwetgeving er een enorm groot probleem is en blijft.

Globaal gezien duidt dit jaarverslag wel één ding echt aan: er is een stijgende vraag voor kennis over de taalwetgeving. Mensen willen hun rechten laten gelden en willen vooral nagaan of men wel degelijk niet het slachtoffer is geworden van taaldiscriminatie. Dat kan ik alleen maar toejuichen. We zijn er uiteraard nog altijd niet. De Taalwetwijzer kan zeker nog aan bekendheid winnen en ik ben er rotsvast van overtuigd dat er veel mensen nalaten klachten in te dienen of informatie in te winnen over hun taalrechten. Dat moet een centraal aandachtspunt blijven.

Tot slot is Taalwetwijzer maar een instrument. Het is het beleid in onze hoofdstad en bij de vele bestuurslagen dat uiteindelijk werk moet maken van een doorleefde tweetaligheid. Dat moet een van de centrale aandachtspunten van uw beleid blijven. Hierover wil ik aan u, minister, de volgende vragen stellen – het zijn er heel wat:

Hoe evalueert u het jaarverslag 2020-2021 van het Steunpunt Taalwetwijzer?

In welke mate bereikt het Steunpunt Taalwetwijzer, op basis van de cijfers uit het verslag, het beoogde doelpubliek en het gewenste doeleinde?

Hoe evalueert u de communicatiecampagne? Bent u van oordeel dat de campagne haar doel heeft bereikt?

Welke bijkomende stappen acht u noodzakelijk om de naamsbekendheid van Taalwetwijzer - zeker in Brussel - te verhogen?

Op welke manier hebt u het instrument van de Taalwetwijzer verspreid naar de verschillende Brusselse overheidsdiensten? Hebben zij een bijdrage geleverd in de verdere naamsbekendheid van het instrument?

Op welke manier zult u het komende jaar het belang van de taalwetgeving en de kennis van het Nederlands in Brussel centraal stellen in uw beleid? Hebt u in dit verband bijkomende acties gepland?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Het jaarverslag, collega Tavernier, toont aan dat steeds meer Brusselaars en Vlamingen de weg vinden naar het Steunpunt Taalwetwijzer. De inspanningen om het steunpunt bekender te maken lonen.

In totaal kreeg het Steunpunt Taalwetwijzer in het werkjaar 2020-2021 430 vragen over de taalwetgeving. Dat is een stijging met bijna 11 procent in vergelijking met het vorige werkjaar. Toen waren het er 389. Tussen de lancering van de vernieuwde website in december 2020 en augustus 2021 ontving het steunpunt 25 procent meer vragen die betrekking hebben op Brussel-Hoofdstad. Uit de cijfers van het voorbije werkjaar blijkt dus dat steeds meer mensen hun weg vinden naar het Steunpunt Taalwetwijzer.

Net zoals de voorbije jaren bleef het aantal geregistreerde vragen – mede dankzij de meerledige communicatiecampagne die vorig jaar gevoerd werd – verder toenemen. Door de vernieuwde website werd bovendien nog extra ingezet op de laagdrempelige en toegankelijke informatieverstrekking voor de toepassing van de taalwetgeving. De Brusselaar kan bovendien snel alle specifieke informatie over Brussel opzoeken via deze website.

Uit het jaarverslag blijkt bovendien een stijging van het aantal vragen van Brusselaars. Dit bewijst dat het Steunpunt Taalwetwijzer wel degelijk gekend is en dat de zichtbaarheid en de bekendheid ervan in Brussel vergroot is.

Alles bij elkaar maakt dit dat ik als bevoegd minister tevreden ben met de resultaten van de campagne. Er is een steeds groeiende vraag naar heldere informatie over de taalwetgeving, ook in onze hoofdstad, en deze vraag wordt beantwoord door de Vlaamse overheid.

Via dit initiatief wordt bevestigd wat we eigenlijk al wisten: dat er nog heel wat fout loopt op het vlak van taalwetgeving en respect ervoor, zeker in de hoofdstad. Het is goed dat iedereen die met verzuchtingen of vragen zit over de taalwetgeving effectief op de juiste plek terecht kan. Maar de cijfers van het jaarverslag leren ons uiteraard ook dat er nog heel wat werk aan de winkel is als we ervoor willen zorgen dat iedereen op een correcte manier in het Nederlands wordt geholpen. Door de vragen naar informatie over de taalwetgeving houden we de vinger aan de pols.

Dat brengt me, collega Tavernier, bij uw vijfde vraag over de betrokkenheid van de Brusselse overheidsdiensten. Reeds bij de opmaak van de vernieuwde website en het campagnemateriaal heeft een projectgroep bestaande uit personeelsleden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en het Huis van het Nederlands en het Huis voor Gezondheid, feedback gegeven om de inhoud van de website en de folder zo goed mogelijk af te stemmen op het Brusselse doelpubliek. Een bijkomend voordeel was dat hiermee ook de zichtbaarheid van het Steunpunt Taalwetwijzer bij de Brusselse partners is vergroot.

De folder gericht aan de Brusselaars werd via verschillende partners zoals de VGC en het Huis voor Gezondheid ook effectief verspreid. Ten behoeve van de raadsleden werd daarnaast een bijkomend notitieboekje opgesteld waarbij zij meer duiding kregen bij de folder. Alle Nederlandstalige gemeenteraadsleden, OCMW-raadsleden en parlementsleden van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (RVG) werden aangeschreven met het verzoek om mee te helpen aan de bekendmaking van het Steunpunt Taalwetwijzer.

In antwoord op uw vierde en uw zesde vraag wil ik eerst en vooral benadrukken dat ook het komende jaar het Steunpunt Taalwetwijzer evident een belangrijke – zonet de belangrijkste – rol blijft spelen als wegwijzer bij taalproblemen en als doorverwijzer naar de bevoegde instanties. Het Steunpunt Taalwetwijzer zal ondersteuning blijven bieden aan burgers die vragen hebben bij de taalwetgeving in Brussel en personen doorverwijzen naar de bevoegde instanties en iedere inbreuk op de taalwetgeving zal worden vastgelegd.

Daarnaast neem ik, conform onze beleidsnota Brussel, ook zelf een signaalfunctie op in de richting van de Brusselse besturen om de Nederlandstalige dienstverlening te verbeteren. Op mijn vraag organiseert het Steunpunt Taalwetwijzer daarom in dit voorjaar een vormingsmoment 'Taalwetwijzer Brussel' voor de lokale en bovenlokale Nederlandstalige mandatarissen en verkozenen in Brussel over de taalwetgeving in onze hoofdstad. Die informatiesessie kadert in een tweede fase van de communicatiecampagne en zal er dus ook meteen toe bijdragen dat de naamsbekendheid van het Steunpunt Taalwetwijzer bij de Nederlandstalige Brusselse mandatarissen en verkozenen verder zal vergroten. Zij kunnen op hun

beurt meehelpen om het Steunpunt Taalwetwijzer verder bekend te maken bij de Brusselaars.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Dank, minister, voor uw antwoorden. Ik ben blij te horen dat er nog initiatieven in het verschiet staan. Zoals ik in de commissie al meermaals heb aangekaart is het Steunpunt Taalwetwijzer een belangrijk sensibiliserend instrument in het kader van taalpromotie en de correcte naleving van de taalwetgeving. Het is dan ook een zeer goede zaak dat steeds meer Vlaamse Brusselaars hun weg vinden naar het steunpunt en zich niet zomaar neerleggen bij grove schendingen van hun taalrechten.

Minister, wat goed is mag gezegd worden. Ik wens u te danken voor de initiatieven. Ik ben zeer tevreden dat u gehoor hebt gegeven aan mijn oproep om een communicatiecampagne te voeren om die bekendheid van het Steunpunt Taalwetwijzer bij de Vlaamse Brusselaars te vergroten. Zoals gezegd, uit de cijfers van de voorgaande jaarverslagen bleek keer op keer dat het steunpunt onvoldoende bekend was bij de Vlaamse Brusselaars, terwijl het net opgericht werd omwille van de vele problemen met de taalwetgeving en de naleving van de taalwetten in Brussel-Hoofdstad.

De communicatiecampagne en de vernieuwde website lijken dus het tij gekeerd te hebben. Dat zien we aan de cijfers. Sinds de lancering van de campagne is het aantal vragen over Brussel-Hoofdstad toegenomen. U hebt dat nogmaals bevestigd. Ook de groei van het aantal vragen in de medische sector springt in het oog. Al zou ik toch willen opmerken, minister - ik weet niet of u dat ook zelf opgemerkt hebt - maar de vernieuwde website was eind vorig jaar, in december een tijdje offline. Ik kreeg geen toegang meer. Hebt u daar een verklaring voor? Het zou natuurlijk jammer zijn dat mensen met vragen over de taalwetgeving omwille van technische problemen niet terecht kunnen bij de Taalwetwijzer. Ik hoop dat dergelijke problemen zich in de toekomst niet meer voordoen.

Minister, de Taalwetwijzer is niet de enige instantie waar burgers terecht kunnen met hun taalvragen en taalklachten. Er is ook het Vlaams Meldpunt Taalklachten waar burgers terecht kunnen met klachten over de gebrekkige Nederlandstalige dienstverlening van Brusselse ziekenhuizen of de 100-diensten. Die meldingen worden doorgegeven aan de Taalwetwijzer, die de burgers verder informeert. Ik heb in deze commissie al vaker opgeroepen om deze overbodige tussenstap weg te werken en het meldpunt te integreren in de Taalwetwijzer, als enige aanspreekpunt voor taalvragen of taalklachten. Het Vlaams Meldpunt Taalklachten valt onder de bevoegdheid van minister Beke. Ik erken dat zeker. Waarom plant u geen overleg met de bevoegde minister om de inkanteling te bespreken? Hoe staat u daartegenover, als ik vragen mag? Eén aanspreekpunt voor taalvragen heeft alvast het voordeel van de duidelijkheid.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het voorbeeld.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Ik vind het zeer goed dat dit meldpunt bekender wordt en dat er meer gebruik van wordt gemaakt. Dat toont aan dat het absoluut nodig is. Ik wil nog een stapje verder gaan want wat levert dit nu allemaal op voor het oplossen van taalwantoestanden? Dat is het belangrijkste. Is daar al enige verbetering te bespeuren door het feit dat er meer mensen gebruik van maken? Krijgt u ook feedback van de gebruikers daarover? Enkel doorverwijzen vinden wij te mager. Wij vinden dat er iets moet gebeuren. Als het centrum daartoe kan aanzetten, zeer goed, maar wij zouden graag hebben dat de respons daarop kan worden gebruikt om daadwerkelijk een aantal situaties aan te klagen en op te lossen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega Tavernier, dank u wel voor uw vraag en, minister, voor het antwoord. Ik heb het jaarverslag doorgenomen en de website bekeken. Dat is echt een zeer degelijke, goede website geworden, waar je heel veel informatie over de taalwetgeving kunt terugvinden. Dat is een knappe website. Daarvoor zeker onze felicitaties. Het is zeer belangrijk dat hij er is omdat de problematiek rond de taalwetgeving, zeker in Brussel, nog bijzonder actueel is.

Ik moet toch, minister, een kanttekening plaatsen bij de hoerasfeer over het effect van de communicatiecampagne en de nieuwe website. We moeten ook de nederigheid hebben om vast te stellen dat het aantal contacten door die nieuwe campagne nu ook weer niet enorm gestegen is, van 389 naar 430, en dat ook het aandeel van Brusselaars die hun weg vinden naar de website beperkt is. Het is niet alleen door de concrete vragen die worden gesteld maar ook doordat men op de website informatie kan terugvinden dat het systeem zijn nut bewijst. Maar ik denk dat er nog altijd marge voor verbetering is. Ik zou bij wijze van spreken kunnen zeggen dat als collega Vanlouwe elke keer als hij hier een vraag stelt ook een melding zou doen bij de Taalwetwijzer, het contingent van Brusselaars al bijna zou opgebruikt zijn. Er is nog veel ruimte voor verbetering. Hetzij informeel hetzij formeel overleg met bijvoorbeeld de collega's die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevoegd zijn voor gezondheid zou daartoe kunnen bijdragen. Twintig vragen over medische thema's lijkt mij al bij al beperkt. We zijn op de goede weg maar er is zeker nog verbetering mogelijk.

Collega Tavernier, ik begrijp de logica van uw vraag over het Vlaams Meldpunt Taalklachten. Het lijkt mij inderdaad voor de burger eenvoudiger wanneer er één aanspreekpunt is. Minister, ik ben dus benieuwd naar uw antwoord op het terechte standpunt van collega Tavernier.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, dank u voor de extra vragen.

Collega Bex, ik begin met het succes van de campagne. Het is juist dat we nog vooruitgang kunnen boeken. Absoluut! Zeker! Maar als je kijkt naar de vragen van Brusselaars, dan is er tussen de lancering van de vernieuwde website in december 2020 en augustus 2021 wel degelijk een stijging van 25 procent van vragen die betrekking hebben op Brussel-Hoofdstad. Dat gaat over een klein aantal, dat is juist. Maar proportioneel is dat toch een substantiële stijging. Ik ben akkoord dat we nog beter kunnen doen. We zullen dat effectief voortzetten.

Collega Tavernier, ik was niet op de hoogte van het technische mankement. Het toeval wil dat mijn kabinet deze namiddag samenzit met het meldpunt. Ze zullen het daar vermelden.

We hebben wel degelijk uitvoerig overleg gehad met het kabinet en de administratie van collega Beke over de integratie van het meldpunt en het Meldpunt Zorg. Zij zijn voorstander van het behoud van de huidige situatie. We sturen nu wel maandelijks de vragen die de Taalwetwijzer ontvangt via het meldpunt naar het agentschap, zodat men daar met die klachten aan de slag kan. Wij zetten daar zeker in op de versterkte samenwerking en het overleg. De vernieuwde website is op dat vlak ook inzichtelijk. Dat zorgt ervoor dat die opsplitsing voor de burger met klachten geen probleem hoeft te zijn, dat dat helder naar voren wordt geschoven en gecommuniceerd.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, dank u voor de bijkomende toelichting. Ik zal blijven pleiten voor de inkanteling van het Vlaams Meldpunt Taalklachten in het steunpunt. Het lijkt mij echt een onnodige tussenstap en inefficiënt. Ik zal dat bij u en ook bij minister Beke blijven doen.

Het Steunpunt Taalwetwijzer kent steeds meer succes. Dat is een heel goede zaak, maar het werk is inderdaad verre van klaar. De naambekendheid moet groter zijn. Bijkomende inspanningen zijn nodig om het bekender te maken. Ik hoor bij u de ambitie om dat te doen, om dat beter te doen. Ik ben heel blij dat te horen.

Hoewel de Taalwetwijzer een belangrijk sensibiliseringsplatform voor vragen is, blijft de effectieve naleving van de taalwetgeving de grootste bezorgdheid voor ons als fractie van de Vlaamse meerderheid. Dagelijks hoor en lees ik getuigenissen van burgers met vragen en klachten over de tweetaligheid in Brussel, van boetes die enkel in het Frans worden opgestuurd tot een gebrekkige Nederlandstalige dienstverlening in vaccinatiecentra in de Brusselse gemeenten. Ik zal dat uiteraard blijven aankaarten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over cijfers inzake dierproeven en het testen van cosmetische producten op dieren – 1167 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, uit een van mijn eerder gestelde schriftelijke vragen uit oktober 2021 blijkt dat er in 2020 een daling van 13 procent werd vastgesteld ten opzichte van 2019 en zelfs van 16 procent ten opzichte van 2018 voor wat betreft het aantal dierproeven.

Deze stap in de goede richting kan ik uiteraard alleen maar toejuichen. Uit de cijfers die u bezorgde bleek wel dat er in 2020 een sterke stijging was van proeven op hamsters. Het aantal proeven op deze knaagdieren steeg van 396 in 2019 naar 2381 in 2021. Uit een verdere analyse bleek dat dit te wijten zou zijn aan onderzoek met oog op de ontwikkeling van een vaccin tegen het coronavirus.

Waar wel alternatieven voor zijn, zijn natuurlijk de testen van cosmetische producten op dieren. Ik ben dan ook tevreden met uw reactie op die beslissing van het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) om cosmeticabedrijven toch dierproeven op te leggen bij het testen van UV-filters die uitsluitend gebruikt worden in cosmetische producten. U hebt daarvoor een brief geschreven. Ik denk dat dat volkomen terecht is.

Het is in de Europese Unie al sinds 2009 verboden om dierproeven uit te voeren om cosmetische ingrediënten te testen. Europa was daarmee een voortrekkende. Maar nu lijkt men dus toch op die beslissing terug te komen, en dat is toch wel eigenaardig. Want op 15 september 2021 keurde het Europees Parlement een zo goed als unaniem gedragen resolutie goed, waarin aan de Europese Commissie wordt opgedragen om een actieplan op te stellen om dierproeven geleidelijk uit te faseren. Dus dat lijkt toch niet met elkaar te stroken.

Het opnieuw toelaten van dierproeven bij het testen van cosmetische producten zou de klok terugdraaien zijn en druist in tegen die resolutie. Ik wil me daar uiteraard ook ten stelligste tegen verzetten. U schreef alvast een brief naar de

Europese commissarissen voor Gezondheid, voor Interne Markt en voor Milieu en u maakte ook uw bezorgdheid kenbaar bij het ECHA. Ik weet dat u als minister sterk wilt inzetten op een vermindering van het aantal dierproeven. Ik wil u daar uiteraard bij steunen.

Door wie gebeurde de analyse van de sterke stijging van proeven op hamsters en is de stijging effectief te wijten aan het onderzoek van het vaccin tegen het coronavirus?

Zal het aantal proeven op hamsters opnieuw kunnen dalen, en wanneer ziet u die mogelijke daling?

Welke mogelijkheden ziet u nog om de dalende trend in het algemeen op het aantal dierproeven verder te zetten?

Hebt u reactie gekregen op uw schrijven naar de Europese commissarissen?

Ziet u verdere mogelijkheden om Europa te overtuigen om dierproeven voor cosmetische producten niet toe te laten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is zo dat we een gestage daling hebben gezien de afgelopen jaren, in 2018, 2019 en 2020, van het gebruik van proefdieren in Vlaanderen. Het is dus voor de derde keer dat we melding hebben gekregen van minder dierproeven die werden uitgevoerd en gerapporteerd. Die statistische gegevens moeten jaarlijks worden ingediend bij de afdeling Dierenwelzijn. Nazicht en analyse gebeurt dan door de afdeling Dierenwelzijn. Dus daar zit wel wat vertraging op. Er is enerzijds de rapportering, en vervolgens ook nog de verwerking van de data.

Uit de analyse van de gegevens van 2020 bleek dat er een sterke procentuele stijging was van het aantal dierproeven waarin hamsters werden ingezet. Uit nadere analyse blijkt dat inderdaad te gaan om onderzoek dat verricht wordt naar de ontwikkeling van een vaccin en medicatie tegen coronavirusinfecties. Maar het gaat om een grote procentuele stijging. Het gebruik van hamsters in dierenproeven in Vlaanderen blijft in absolute aantallen laag. Als je kijkt naar het totaal aantal dierenproeven, dan bedraagt het aandeel hamsters daarin zelfs in 2020 amper iets meer dan 1 procent.

Wanneer verwacht ik opnieuw een daling te zien in het aantal proeven op hamsters? U weet natuurlijk dat we nog niet bepaald onmiddellijk verlost zijn van die coveidemie. Het onderzoek naar COVID-19 blijft natuurlijk relevant en het is aannemelijk dat in dat kader ook verdere proeven op hamsters verricht zullen worden. Ik verwacht dus geen plotse daling, maar heb ook geen concrete harde indicatie dat de cijfers zeer sterk gestegen zouden zijn het afgelopen jaar. Ik krijg in de loop van de volgende maanden alle data van 2021.

De dalende trend die in zijn totaliteit moet worden vastgesteld in 2020 is eigenlijk ook te wijten aan COVID-19, moeten we erkennen. Want verschillende labo's geven aan dat, vanwege die bijzondere omstandigheden, proeven later dan voorzien werden opgestart of uitgesteld naar 2021. Het kan dus best zijn dat we, door het uitstelgedrag in 2020, in 2021 een stijging zullen zien.

Maar ik wil natuurlijk dat de dalende trend aanhoudt, en dat onderzoek hoe langer hoe meer kan plaatsvinden zonder daarvoor dieren in te zetten. Ik heb vanuit dat oogpunt wel wat concrete acties ondernemen. Wat het recente verleden betreft kan ik meegeven dat ik in januari, naar aanleiding van de lancering van een verbeterde versie van onze RE-Placedatabank, een oproep doe naar de

onderzoekswereld om maximaal bij te dragen aan het delen van expertise over alternatieve methoden via die databank.

Ik wil toch nog eens in herinnering brengen dat het echt de bedoeling is dat alle onderzoekers, vooraleer zij ook maar overwegen om dierproeven te organiseren, eerst gaan kijken naar de RE-Placedatabank. Daar proberen we zoveel mogelijk wetenschappelijk onderzoek en data te verzamelen. Zo kunnen onderzoekers zich daar enerzijds de vraag stellen of er alternatieve methoden zijn voor dierproeven. En anderzijds kan men nagaan of hetgeen ze onderzoeken mogelijk al eerder werd onderzocht. Dat zijn denk ik de twee hoofdsporen die we bewandelen.

Verder is het goed om te weten dat ik eind vorig jaar de concrete organisatie van de rondetafelgesprekken met de sector heb toevertrouwd aan een externe opdrachtnemer. Daarbij willen we samen komen tot een afname van het aantal dierproeven, in samenspraak met de sector. In de loop van dit jaar moet die opdrachtnemer komen tot een gedragen actieplan, gericht op een daling van het aantal dierproeven in Vlaanderen.

Tot slot verwijs ik naar het initiatief van het ECHA, maar ook, en dat was natuurlijk verontrustend, van enkele Europese commissarissen. Na een advies van de Vlaamse Proefdierencommissie vond ik het mijn plicht om als minister van Dierenwelzijn te reageren op enkele beslissingen van het ECHA, die toch indruisen tegen de keuze die we in het verleden in Europa hebben gemaakt om cosmetische producten niet te testen op dieren.

Het ECHA reageerde daar recent op door te stellen dat de cosmeticarichtlijn niet van toepassing is voor testen die vereist worden op basis van de REACH-wetgeving (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals), en dat dierproeven voor het testen van cosmetische producten voor wat betreft hun mogelijk effect op het milieu en voor de veiligheid van werknemers op de werkvloer, toegelaten is.

Maar er is natuurlijk wel een verschil tussen wat strikt genomen toegelaten is en de keuzes die het ECHA maakt in concrete dossiers. Het is dat laatste waar ik me zorgen over maak. Ik wil ervoor zorgen dat de koers weer in de juiste richting wordt bijgestuurd. De Europese resolutie die in september is aangenomen, en waarin geijverd wordt voor de actieve uitfasering van dierproeven, sterkt ons daarin natuurlijk. Je kunt moeilijk enerzijds in september een Europese resolutie aannemen met als doelstelling een daling van het aantal dierproeven, en vervolgens de deur openzetten voor dierproeven in het kader van het onderzoek naar cosmetische producten.

Als ik geen geruststellend of bevredigend antwoord ontvang van de Europese Commissie, zullen we ons wel samen moeten beraden over de verdere stappen die we ter zake moeten ondernemen vanuit de lidstaten, vanuit het Europees Parlement.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Bedankt voor uw uitgebreid antwoord. Die daling is natuurlijk goed nieuws, dat kunnen we alleen maar toejuichen. En het is ook voor de derde keer op rij een daling, dus dat is mooi. Het lijden van proefdieren moet zo minimaal mogelijk zijn en maximaal worden vermeden, maar de coronavaccins die we met open armen hebben ontvangen, kwamen natuurlijk ook niet uit de lucht gevallen. Zowat onze hele medische vooruitgang van de laatste eeuw is opgebouwd uit dierproeven, en dat is ook een realiteit. U bevestigt hier dat de stijging bij de hamsters inderdaad te wijten zou zijn aan dat onderzoek, en dan moeten we toch ook wel vaststellen dat verder onderzoek nog wel een tijdje zal duren.

Ik hoop natuurlijk wel dat die algemeen dalende trend zich inderdaad wel verderzet, en daarvoor moeten we kijken naar die alternatieven. U hebt onder andere verwezen naar het RE-Place-project, waar ik heel wat hoge verwachtingen van heb. Er gebeuren veel inspanningen, en ik ben uiteraard benieuwd naar het verdere verloop van die initiatieven. Want het is de bedoeling dat die uiteraard concrete beleidsresultaten zullen opleveren. Ook naar die rondetafelgesprekken kijken we erg uit. We hebben hier in de commissie ook al heel wat hoorzittingen gehouden en bedrijfsbezoeken georganiseerd. Dat wijst er toch op dat we in deze commissie dit thema ook ernstig nemen, en dat we daar samen aan willen werken.

Vlaanderen heeft niet alleen de plicht om werk te maken van het eigen beleid, maar ook internationaal denk ik dat het onze taak is om mee aan de kar te trekken, en om deze vorm van dierenleed te gaan vermijden. De dierproeven voor cosmetische doeleinden zijn vermijdbaar vandaag, en dan is het belangrijk dat we daar ook als Vlaanderen onze stem laten horen. Ik ben dan ook heel tevreden dat u de Europese commissaris hebt aangeschreven.

Voorlopig heb ik dus begrepen dat er nog geen officiële reactie is gekomen op uw brief, maar de signalen zijn alvast niet hoopvol. Strikt genomen kun je inderdaad gaten vinden om toch maar deuren open te zetten om die proeven toch te kunnen organiseren. Maar dat kan uiteraard niet de bedoeling zijn, en dan moeten we daartegen reageren.

Ik wil er ook nog even op wijzen dat de partijen die hier een vertegenwoordiging hebben in de commissie, uiteraard ook Europese parlementsleden hebben. Ik wil de collega's dan ook echt vragen om de vinger aan de pols te houden bij uw collega's, bij de Europese parlementsleden. Betrek die en houd die wakker, want dit is echt een te belangrijk thema om te laten schieten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat mij betreft moeten we dit toch nauwgezet gadeslaan. Als er een deur wordt opgezet op het niveau van de Europese Commissie, dan denk ik dat we daar fors op moeten reageren. Want als we dierproeven gaan toelaten via welke achterdeur dan ook, voor cosmetische producten, dan is het hek absoluut van de dam. Zelfs voor zoiets, met producten die gericht zijn op luxe, en die niets te maken hebben met menselijke veiligheid of medische toepassingen, denk ik dat we ongelooflijk veel stappen achteruit zetten, terwijl het net het tegenovergestelde zou moeten zijn. Het is net onze ambitie om te proberen om op Europees niveau gestalte te geven aan een Europees dierenwelzijnsbeleid met een Europese commissaris die bevoegd is ter zake. Dat is misschien ook wat we nodig hebben binnen de Europese Commissie: iemand die waakt over het dierenwelzijn op Europees niveau.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.